

Lampaiden tuet 2017-2018

Milla Alanco-Ollqvist
erityisasiantuntija lammas ja vuohitilat
ProAgria Etelä-Pohjanmaa,
Keski-Pohjanmaa, Keski-Suomi
ja Pohjanmaa

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin.

Lähteet: Elyn ja Mavin diapohjat ja sitoumusehdot 2017

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton
johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

Uuhituki ja karitsan laatupalkkio 2015-2020

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton
johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

Uuhista ja kutuista palkkiota maksetaan eläinten tukivuonna kerryttämien tukikelpoisuuspäivien perusteella lasketun keskimääräisen eläinmäärän perusteella. Täysi palkkio maksetaan siitä uudesta tai kutusta, joka on ollut tilalla palkkiokelpoisena koko tuen määräytymisjakson eli täyden kalenterivuoden.

- Tukikelpoisten eläinten määrää rajaa uuhilla tukivuoden karitsamäärä ja kutuilla kuttujen tukivuoden aikana tuottama hyväksyty maitomäärä, joka on vähintään 400 litraa maitoa/kuttu.
- Sinulla on oltava hallinnassasi keskimäärin vähintään 20 palkkiokelpoista uuhta tai kuttua, jotta voit saada palkkiota. (2015 C-alue 10 uuhta)
- Aikaisemmin uuhipalkkiossa vaadittu uuhikiintiö ja 100 päivän tilalla pitoaika poistuivat.
- PELTOA hallinnassa vähintään 5ha
- Uuhista maksetaan korotettua palkkiota Manner-Ahvenanmaalla ja AB-alueen ulkosaaristossa.

– Lisätietoa: http://www.mavi.fi/fi/tuet-ja-palvelut/viljelijä/sivut/pohjoinen_kotieläintuki.aspx

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

Rahoituskausi 2015-2020

- **Lammas- ja vuohipalkkioita** maksetaan koko **maassa teuraskaritoista ja -kileistä sekä AB-alueella lisäksi uuhista ja kutuista**.
- C-alueella maksetaan **Pohjoista uuhitukea**
- Palkkio määräytyy hallinnassasi olevien tai olleiden (teuraskaritsat ja -kilit) lampaiden ja vuohien perusteella. Lammas- ja vuohipalkkiot määräytyvät **rekisteritietojen perusteella** ja tuen määräytymisjakso on kalenterivuosi (1.1.-31.12). Tähän asti omana tukenaan maksettu Etelä-Suomen kansallinen kotieläintuki sisältyy jatkossa lammas- ja vuohipalkkioihin.

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

Eläinyksikkökertoimet

Käytetään muissakin tukijärjestelmissä (apr lasketaan)

Sonnit, lehmät ja muut yli 2-v naudat	1,0
Naudat 6 kk - 2 v	0,6
Vasikat alle 6 kk	0,4
Hevoset yli 1v	1,0 ey
Lampaat ja vuohet, yli 1 v	0,2
Karitsat ja kilit, yli 2 kk (huomioidaan hvk ja eläintihyteen)	0,06
Emakot	0,5
Muut siat	0,3
- vieroitettut porsaats: 0-3 kk ikäluokasta mukaan 2/3	
Munivat kanat	0,014
Broilerit	0,007
Kalkkunat	0,03

Etelä-Pohjanmaa

Ely 19.12.2017

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

Uuhituet

Taulukko 10. Tukitasot vuonna 2015 enintään (uuhet, kutut, hevoset, sika- ja siipikarjatalouden tuki)

Tukialue	Uuhet €/ey	Kutut €/ey	Hevoset €/ey	Sika- ja siipikarjatalouden tuki €/ey	
AB	-	-	-	78	
C1	363	761	90	146 ey asti 191	
C2	369	780	90	170 ey asti 167	
C2p ¹⁾	426	821	90	200 ey asti 223	
C3	P1 - P2	568	1 063	90	200 ey asti 230
	P3 - P4	629	1 142	90	200 ey asti 230
C4	P4	787	1 282	90	200 ey asti 230
	P5	787	1 486	90	200 ey asti 230

1) C2p = C2 pohjoinen ja saaristo

Etelä-Pohjanmaa

- C-alueella pohjoinentuki
- AB alueella kansallinentuki

Voit saada lammis- ja vuohipalkkioita enintään alla olevan euromäärä eläintä kohden tukivuonna 2015.

	AB-alueen ulkosaaristo €/ eläin/ tukiv.	Manner- Ahvenenmaa €/ eläin/ tukiv.	Muu AB- alue €/ eläin/ tukiv.	C-alue €/ eläin/ tukiv.
Teuraskaritsat ja teuraskillit	40	40	40	40
Uuhet	100	70	50	-
Kutut	150	150	150	-

Teuraskaritsa- ja -kileistä palkkio maksetaan kalenterivuoden (tukivuosi) aikana tehdyn teurastuksen perusteella.

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

Teuraskaritsapalkkio

- Teurastettu hyväksytyssä teurastamossa
- Tarkastettu ihmisravinnoksi kelpaavaksi
- Ollut aktiiviviljelijän hallinnassa vähintään 30vrk teurastusta edeltävien 50 vrk:n aikana
- Teuraskaritsa- ja kilipalkkiota 1,1 milj € enintään
 - Jaettu tukikelpoisten kesken
 - Alle 12kk karitsa jonka teuraspaino vähintään 18kg
 - Alle 12kk kili, jonka teuraspaino vähint. 10kg (muutettu)
- Arvio n.35- 37 €/ karitsa

Maksatukset

- Seuraa maksatusaikataulua mavin nettisivulta:
- <http://www.mavi.fi/fi/maksut-ja-valvonta/maksut/viljelijä/Sivut/tavoitteellinen-maksuaikatalu-kevat-2017.aspx>
- Helmikuu apr tuki loppumaksu 15%
- Huhtikuu kansallinen kotieläintuki C-alue (uuhi ja kuttu) loppumaksu 25%, ennakko 75%
- Huhtikuu maisema loppumaksu
- Kesäkuu EU lammas ja vuohipalkkio AB 100% ja hyvinvointikorvaus, loppumaksu 50%

Eläinten hyvinvointikorvaus 2017- 2018 Lampaat ja vuohet

Milla Alanco-Ollqvist
erityisasiantuntija lammas ja vuohitilat
ProAgria Etelä-Pohjanmaa,
Keski-Pohjanmaa, Keski-Suomi
ja Pohjanmaa

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin.

Lähteet: Elyn ja Mavin diapohjat ja sitomusehdot 2017

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton
johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

Hyvinvointikorvaus

- Rahoitetaan eläinten hyvinvointia edistäviä toimenpiteitä (työ ja materiaali)
- Korvausta maksetaan toimenpiteittäin €/ey/v
 - Eläinyksikkömäärä eläinrekisteristä
 - Yli 1v lammas 0,2 ey
 - Yli 2kk karitsa 0,06 ey
- Vähimmäismäärä 5 ey (eli 25 uuhta) mutta myös karitsat kerryttää eläinyksiköitä
- Toimenpiteet koskevat kaikkia tilan lampaista ja vuohia

Etelä-Pohjanmaa

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton
johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

Viljelijällä on oltava hallinnassaan koko sitoumusvuoden ajan vähimmäismäärä vuohia tai lampaista maatilallaan. Vähimmäiseläinmäärä sitoumuksen tekemiseen on lampaiden ja vuohtien osalta **5 eläinyksikköä**

Viljelijältä ei edellytetä tietyn vähimmäispeltoalan tai muun alan hallintaa.

Viljelijä voi valita lampaille ja vuohtille haluamansa määrän toimenpiteitä huomioiden tuotantosuuntansa ja tuotantorakennusten tekniset toteutukset.

Luomutilat eivät voi valita lampaiden ja vuohtien laidunnus ja jaloittelu toimenpiteitä.

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

EHK

1. Uutta vuonna 2017

Eläinten hyvinvointikorvauksen sitoumuskausi on kalenterivuosi. Vuonna 2017 sitoumus tehdään ajalle 1.1.2017 – 31.12.2017, jona aikana valittujen toimenpiteiden tukiehtoja on noudatettava.

Muutokset riippuvat maaseutuohjelman muutosten hyväksymisestä.

Toimenpidekohtaiset oleellimmat muutokset:

- Jos emolehmitiloilla on muita kuin emolehmien vasikoita (esim. välityksestä ostetut vasikat), voi siitä huolimatta valita toimenpiteen 1.2c Emolehmien vasikoiden pito-olosuhteiden parantaminen.
- Emakko voi olla porsitushäkissä porsimisen yhteydessä (toimenpide 2.4 Emakoiden ja ensikoiden porsimisolosuhteiden parantaminen).

simisen yhteydessä (toimenpide 2.4 Emakoiden ja ensikoiden porsimisolosuhteiden parantaminen).

- Lihasikalassa ei vaadita toimenpiteessä 2.5 lattialämmitystä.
- Karitsoilla ja kileillä eläinyksikkökertoimet lasketaan 2 kuukauden iästä alkaen (lampaiden ja vuohtien toimenpiteissä 3.1, 3.2, 3.3, 3.4a ja 3.4b).
- Lampaiden ja vuohtien toimenpiteessä 3.3 Lampaiden ja vuohtien hoito, papanäytteet otetaan vähintään kaksi kertaa vuodessa.

Mikäli haet kevään 2017 päätukihaussa myös luonnonmukaisen kotieläintuotannon sitoumusta, huomioi, että se rajoittaa eläinten hyvinvointikorvauksen toimenpiteiden valintaa.

Etelä-Pohjanmaa

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

- Lomake 188 toimitetaan kuntaan tai haetaan vipu palvelussa
- **Valittujen toimenpiteiden sitomusehtojen toteuttaminen on aloitettava 1.1.2017.** Toimenpiteiden ehtoihin liittyvät muistiinpanot, asiakirjat ja dokumentit on säilytettävä 31.12.2020 saakka.
- Haku aika alustavan tiedon (29.11.ely) mukaan 8.1.-31.1.2018 Vipupalvelussa tai paperilomakkeella

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

3. Täydentävät ehdot

Eläinten hyvinvointikorvauksen myöntämisen ehtona on täydentävien ehtojen noudattaminen. Täydentävien ehtojen vaatimukset on selvitetty tarkemmin Täydentävien ehtojen oppaassa¹, joka on luettavissa Mavi.fi -sivulla (mavi.fi -> oppaat ja lomakkeet -> viljelijä -> täydentävien ehtojen oppaat²). Viljelijä sitoutuu noudattamaan voimassa olevaa

lainsäädäntöä.

Täydentävät ehdot muodostuvat lakisäätelistä hoitovaatimuksista (EU:n ja kansallinen lainsäädäntö) sekä hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksista. Jos täydentävien ehtojen noudattamisessa havaitaan rikkeitä, seuraamuksia aiheutuu myös eläinten hyvinvointikorvaukseen.

Evira

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

Ote oppaasta –eläinsuojelulainsäädäntöä koottuna Lammasta

”Jos rehua ei ole lampaille jatkuvasti tarjolla, ryhmän kaikkien eläinten on voitava ruokinta-aikana syödä samanaikaisesti. Tällöin ruokintahäkin reunan pituuden lammasta kohden on oltava vähintään 35 cm suoraa ruokintahäkkiä käytettäessä ja vähintään 20 cm ympyränmuotoista ruokintahäkkiä käytettäessä. Suoraa ruokintahäkkiä käytettäessä ruokintahäkin reunan pituuden on tiinettä uuhta kohden oltava kuitenkin vähintään 45 cm. **Jos rehua on jatkuvasti tarjolla, ruokintahäkin reunan pituuden lammasta kohden on oltava vähintään 17 cm.**”

”Karitsan on saatava ternimaitoa tai sitä korvaavaa valmistetta mahdollisimman pian syntymän jälkeen. Viikon ikäisestä alkaen karitsan saatavilla on oltava ruohoa, heinää tai muuta kuitupitoista rehua sekä puhdasta vettä.”

Eläinten merkintä ja rekisteröinti

Lampaat ja vuohet:

- Lammasta- ja vuoherekisteriin on ilmoitettava eläinten tapahtumat, mm. poistot, ostot ja siirrot, 7 päivän kuluessa tapahtumasta.
- Syntynyt eläin on rekisteröitävä viimeistään 6 kk iässä.
- Emän poikimisilmoitus on tehtävä viimeistään 6 kuukauden kuluessa eläimen syntymästä, kuitenkin 1.8.2016 jälkeen tehtävät ilmoitukset on tehtävä tammikuun 2018 loppuun mennessä, jotta karitsat ja kilit voidaan huomioida v. 2017 hyvinvointikorvauksen eläinmäärien laskennassa. Ennen rekisteröintiä eläintä ei saa siirtää pois syntymäpaikasta. Tilalla on pidettävä ajantasaista pitopaikkakohtaista eläinluetteloa. Tiedot on merkittävä eläinluetteloon viimeistään 3 päivän kuluessa tapahtumasta.

Hyvinvointikorvaus

1. Lampaiden ja vuohien ruokinta
2. Lampaiden ja vuohien pito-olosuhteiden parantaminen
3. Lampaiden ja vuohien hoito
4. Lampaiden ja vuohien laidunnus ja jaloittelu
(ei voi valita Luomutuotannossa)
 - a) Laidunnus laidunkaudella ja jaloittelu laidunkauden ulkopuolella
tai
 - b) Pidentetty laidunkausi 90 päivää

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

Korvaussummat

Lampaiden ja vuohien toimenpiteet	Korvaus €/ey
3.1 Lampaiden ja vuohien ruokinta	10
3.2 Lampaiden ja vuohien pito-olosuhteiden parantaminen	55
3.3 Lampaiden ja vuohien hoito (korvaus lampaille/vuohille)	51 €/33 €
3.4a Lampaiden ja vuohien laidunnus laidunkaudella ja jaloittelu laidunkauden ulkopuolella	33
3.4b Lampaiden ja vuohien pitkäaikaisempi laidunnus laidunkaudella	8

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

1.Lampaiden ruokinta

- Kirjallinen laskelmiin perustuva eläinryhmäkohtainen ruokintasuunnitelma, joka on tehtävä kaikille eläinryhmille
 - Eläimen kasvuvaihe, tuotostaso ja tuotantokauden vaihe
 - karitsat huomioitava 2 viikon iästä alkaen
 - Ruokinnassa käytettävästä karkearehusta analyysi
 - vähintään yksi rehuanalyysi satakaudelta
- Erillinen suunnitelma sisäruokinta- ja laidunkaudelle
- Riittävästi karkearehua saatavilla
- Riittävästi vettä, sulana pito varmistettava lämmitetyillä astioilla tai lisäämällä vettä usein
- Maksetaan yli 2kk ikäisille, 10 € /ey

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

2.Lampaiden pito-olosuhteiden parantaminen

- Kiinteäpohjainen, hyvin kuivitettu ja pehmeä makuualue, jonne kaikki mahtuvat samanaikaisesti makaamaan
- Hyväksytystä syystä yksittäin pidettävällä lampaalla oltava vähintään 2,0 m², näköyhteys muihin lampaisiin
- Pässit ja pukit ryhmäkarsinassa 1,7m²
- Ryhmä ja yksilökarsinassa oltava jatkuvasti vettä saatavilla, sulana pysyminen varmistettava

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

Lampaiden pito-olosuhteiden parantaminen

- Karitsuille on oltava **karitsakamarit viikon iästä** alkaen vieroitukseen saakka. Laitumella ei vaadita.
- Karitsakamareiden vähimmäispinta-alavaatimus on **0,2 neliometriä/karitsa**.
- Veroitettuja karitsoita ja kilejä on pidettävä **ryhmässä**.
- **Alle neljän kuukauden ikäisillä vieroitetuilla karitsoilla** on oltava käytettävissä karsinassa lattiapinta-alaa vähintään **0,6 neliometriä/karitsa**. (kileillä 0,33)
- **Yli neljän kuukauden ikäisillä karitsoilla** on oltava käytettävissä karsinassa lattiapinta-alaa vähintään **1,0 neliometriä/karitsa (kileillä 0,6)**
- 55€/ey,

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

”Eläinten hyvinvointikorvauksen sitoumus ehtojen taulukot”

Pitopaikan lattian vähimmäispinta-ala ruokintahäkin pinta-alaa lukuun ottamatta lammasta kohden pidettäessä lampaita ryhmässä

	Lampaiden keskimääräinen paino/eläin (kg)	Täytepohjalattia (m ² /eläin)	Ritilälattia (m ² /eläin)	Rakolattia (m ² /eläin)
Karitsa	alle 15	0,25	0,25	-
Karitsa	30	0,50	0,50	-
Karitsa	yli 30	0,75	0,75	-
Lammas	55	1,0	1,0	0,8
Lammas	75	1,4	1,4	1,0
Tiine uuhi	55	1,3	1,3	1,1
Tiine uuhi	75	1,7	1,7	1,3

(Lähde Mavi nettisivut)

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

Karsinapinta-ala vaatimukset – muista mihin olet sitoutunut!

lampaat	paino keskimäärin	tilaa neliometriä/eläin täytepohjalattia		
		Luomu	EHK	tavanomainen*
karitsa alle 15 kg		0,35		0,25
karitsa alle 30 kg		0,5		0,5
karitsa yli 30 kg		0,75		0,75
vieroitettu karitsa, alle 4kk vähintään 4kk			0,6	
			1	
karitsakamari/karitsa		0,2	0,2	0,2
lamma 55 kg		1,5		1
lamma 75 kg		1,5		1,4
tiine uuhi 55kg		1,5		1,3
tiine uuhi 75 kg		1,7		1,7
uuhi karitsoineen		2		2
karitsointikarsina			2,2	
yksilökarsina vähintään			2	1,4
pässit ryhmäkarsina			1,7	
Ryhmäsaikarsina (5%)			1,8	
*eläinsuojelulainsäädäntö				
karitsalla tarkoitetaan alle kuuden kuukauden ikäistä lammasta				

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

3.Lampaiden hoito

- Yli 1-vuotiaat lampaat on **kerittävä kaksi kertaa kalenterivuoden aikana**. Kerintäpäivät on kirjattava.
- Uuhelle ja sen vastasyntyneille karitsoille on oltava **karitsointikarsina**, jossa lattiapinta-alaa on vähintään **2,2 neliometriä** ja jossa on lämmitysmahdollisuus tai tilan tulee olla lämpöeristetty. (esim. 1,5 m x 1,5 m = 2,25 m²)
- Karitsointikarsinoita on käytettävä uuhen ja karitsojen leimautumisen varmistamiseksi

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

Lampaiden hoito

- Lammas- ja vuohitiloilla oltava **loistorjuntasuunnitelma** johon otettavat **papanäytteet perustuvat. Suunnitelman tulee sisältää suositukset laidunkierron toteuttamisesta ja loislääkityksestä**, perustuen tilan eläinmäärään, laidunten määrään ja laiduntamisen nykytoteutukseen.
- ja loishäädöt on merkittävä normaaliin lääkekirjanpitoon.
- Suunnitelman tekee eläinlääkäri yksin tai yhdessä lammasasiantuntijan kanssa.
- Papanäytteet tulee ottaa vähintään kaksi kertaa sitomusvuodessa. Näytteet voivat olla ryhmänäytteitä.

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

Kysymyksiä ja vastauksia

Mitä asioita loistorjuntasuunnitelmassa on? Tehdäänkö kerran vuodessa, päivitetäänkö ja voiko olla pitempään voimassa?

Uutta,
lähde
Mavi
nettisivut

- Pitää lukea huolella esitiedot, edelliset lääkitykset, eläinten ostot, laidunkierto, eri eläinryhmät laitumilla ja miten tulevana kesänä laidunnetaan (eri sukupuolet/ikäryhmät/eri tarkoitukseen olevat lampaat), kasvu (=punnitus ja teurastustiedot / muut kasvutiedot) ja sairaustiedot. Näistä tehdään synteesi + suositukset toimenpiteistä ja laidunnuksesta sekä miten näytteillä tilannetta seurataan. Eli vuosittain täytyy tehdä suunnitelma ja seuranta sitä näytteillä.
- Jos loistorjuntatilanne on tilalla hyvä ja vakaa, vuosittaisen suunnitelman tehdä jopa 30 minuutissa, mutta on edelleen tärkeää, että hyväkin tilannetta seurataan ulostenäytteillä. Loistorjuntasuunnitelmaan kuuluen, kuinka monta papanäytettä kuuluu ottaa ja toimittaa analysoitavaksi sitomusvuodessa?
- Toimenpiteessä 3.3 Lampaiden ja vuohien hoito tulee papanäytteitä ottaa vähintään kaksi kertaa sitomusvuodessa vaikka loistorjuntasuunnitelman mukaan niitä ei tarvitsisi ottaa ollenkaan. Näytteitä voi ottaa myös enemmän.

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

Lampaiden hoito

- Sairas tai vahingoittunut lammas tai vuohi on siirrettävä **sairaskarsinaan**
- Sairasta tai vahingoittunutta lammasta tai vuohta varten voidaan **koota** karsina sairaan tai vahingoittuneen eläimen ympärille, jotta eläin ei joudu eroon omasta laumastaan
- Sairas- ja hoitokarsinassa voi olla useita eläimiä samanaikaisesti, mutta eläimen eristämiseen on varauduttava
- Sairaalla tai vahingoittuneella lampaalla tai vuohella on oltava **näköyhteys** vähintään toiseen yksilöön

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

Lampaiden hoito

- Sairas- ja hoitokarsinan on oltava **kiinteäpohjainen, hyvin kuivitettu, pehmeä** ja siinä on oltava **lisälämmön** käyttömahdollisuus
- Useamman eläimen **yhteisesti** käyttämässä sairaus- ja hoitokarsinassa tilaa on oltava vähintään **1,8** neliometriä lammasta tai vuohta kohden
- **Yksilökarsinassa** tilaa on oltava vähintään **2** neliometriä lammasta tai vuohta kohden. Karitsointi- ja sairaskarsinassa eläinten saatavilla on oltava jatkuvasti riittävästi hyvälaatuista vettä
- Lampailla 51 €/ey /vuohet 33e (kerintä ei koska vuohia)
- Koskee yli 3 kk:n ikäisiä

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

4.a) Laidunnus laidunkaudella ja jaloittelu laidunkauden ulkopuolella (luomutila ei voi valita)

- **Vähintään kolmen kuukauden ikäiset** lampaat ja vuohet on päästettävä **laitumelle** vähintään **60 päivänä 1.5.-30.9.**
- Laitumelle ei tarvitse päästää uuhia ja kuttuja jotka poikivat kahden viikon kuluessa tai viikko poikimisen jälkeen
- Lampaat ja vuohet on päästettävä **jaloittelemaan** ulos myös kasvukauden ulkopuolella sään salliessa vähintään **kerran viikossa**
- **Vuohille oltava kiipeily mahdollisuus**

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

Laidunnus laidunkaudella ja jaloittelu laidunkauden ulkopuolella

- Laiduntamisesta ja jaloittelusta on **pidettävä kirjaa**
- **Laidunnusta tai jaloittelua voidaan rajoittaa väliaikaisesti vain eläinlääkäriin määräyksestä (tästä oltava lausunto)**
- 33 €/ey

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

4.b) Lampaiden ja vuohien pitkäaikaisempi laidunnus laidunkaudella (luomutila ei voi valita)

- Vähintään **kolmen kuukauden** ikäiset lampaat ja vuohet on päästettävä **laitumelle** vähintään **90 päivänä 1.5.-30.9.**
- Laitumelle ei tarvitse päästää uuhia ja kuttuja jotka poikivat kahden viikon kuluessa tai viikko poikimisen jälkeen
- Laiduntamisesta ja jaloittelusta on **pidettävä kirjaa**
- Laidunnusta voidaan rajoittaa väliaikaisesti vain eläinlääkärin määräyksestä (tästä oltava lausunto)
- 8€/ey

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

Lisätietoa ja sitoumusehdot tarkemmin netissä:

<http://www.mavi.fi/fi/oppaat-ja-lomakkeet/viljelijä/Sivut/Elainten-hyvinvointikorvauksen-sitoumusehdot.aspx>

Käytä hyödyksesi myös **Neuvo2020** järjestelmän etu ja kutsu asiantuntija tilallesi pohtimaan ehtojen täyttymistä ja tai mahdollisia muutoksia mitä sitoutuminen aiheuttaa.

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

Alkuperäisrotutuki sitoumus 2015-

Seinäjoki 28.11.2017
Milla Alanco-Ollqvist,
erityisasiantuntija lammas ja vuohi
ProAgria Etelä-Pohjanmaa,
Keski-Pohjanmaa, Keski-Suomi
ja Pohjanmaa

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin.

Lähteet: Elyn ja Mavin diapohjat

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton
johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

Ympäristökorvaukset ja perustason vaatimukset

Geenipankkisäilytyksen toimenpiteet

Alkuperäiskasvilajikkeiden ylläpito
Alkuperäiskasvien varmuuskokoelmat
Alkuperäisrotujen perimän säilytys

Ympäristösitoumus

Lohkokohtaiset toimenpiteet	<ul style="list-style-type: none"> - Lietelannan sijoittaminen peltoon - Ravinteiden ja orgaanisten aineiden kierrättäminen 	<ul style="list-style-type: none"> - Valumavesien hallinta - Ympäristöhoitonurmet - Peltojen talviaikainen kasvipeitteisyys - Orgaanisen kатteen käyttö puutarhakasveilla ja siemenperunalla 	<ul style="list-style-type: none"> - Peltoluonnon monimuotoisuus - Puutarhakasvien vaihteellinen kasvinsuojelu 	<ul style="list-style-type: none"> - Kosteikkojen hoito - Maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoito - Kurki-, hanhi- ja joutsenpellot - Alkuperäisrotujen kasvattaminen
	<p>Tilakohtainen toimenpide > edellytys lohko-kohtaisten toimenpiteiden valinnalle</p>			
<p>Ympäristökorvauksen vähimmäisvaatimukset (ei korvauksen perusteena)</p>				

Perustaso (ei korvauksen perusteena): mm. Täydentävät ehdot (=lakisääteiset hoitovaatimukset ja hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimukset) ja maatalousmaan säilyttäminen

Viherryttämistukeen kuuluvista toimenpiteistä ei makseta ympäristökorvauksia

18.12.2014

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton
johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

Ympäristökorvausta voidaan myöntää geenivarojen säilytystoimenpiteistä

- 1) alkuperäislajikkeen ylläpito
- 2) alkuperäiskasvien varmuuskokoelmat
- 3) alkuperäisrotujen perimän säilytys

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmä-

Apr-eläinten määrät

(lähde: 2007 Alkuperäisrotujen säilyttämisen taloudelliset, sosiaaliset ja kulttuuriset lähtökohdat, MTT, Maa- ja elintarviketalous 106, 2007)

	taantunut	uhanalainen	kuollut sukupuut.
Länsisuomenlehmä	3000		
Pohjoissuomenkarja I. Lapinlehmä		450	
Itäsuomenkarja I. kyyttö		450	
Suomenlammas	5500		
Kainuunharma		400	
Ahvenanmaanlammas	700		
Maatiaiskana		10 kantaa (yht 2400)	
Suomenvuohi	7000		
Suomenhevonen	2000		
Maatiaissika			Kaksi kantaa kuollut sukupuuttoon

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmä-

Eläinyksikkökertoimet

Käytetään muissakin tukijärjestelmissä (apr lasketaan)

Sonnit, lehmät ja muut yli 2-v naudat	1,0
Naudat 6 kk - 2 v	0,6
Vasikat alle 6 kk	0,4
Hevoset yli 1v	1,0 ey
Lampaat ja vuohet, yli 1 v	0,2
Karitsat ja kilit, yli 3 kk	0,06
Emakot	0,5
Muut siat	0,3
- vieroitettut porsaats: 0-3 kk ikäluokasta mukaan	2/3
Munivat kanat	0,014
Broilerit	0,007
Kalkkunat	0,03

Ely 19.12.2017

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

Yleistä ympäristösopimuksista

- Tuen saajan on aktiiviviljelijä, rekisteröity yhdistys tai vesioikeudellinen yhteisö (kosteikon hoitosopimus)
- Ympäristösitoumuksen tekeminen ei edellytä maatalouden ympäristökorvausta koskevan sitoumuksen voimassaoloa
- Täydentävien ehtojen vaatimukset ns. perustaso
- Sopimuksen kesto on 5 vuotta
 - Kausi alkaa joko 1.5 tai 1.10
- Ympäristösopimukset käsitellään ELY-keskuksessa
- Hakemuslomake liitteineen palautetaan ELY-keskukseen päätukihaun yhteydessä 15.6. mennessä

Tiedot eivät ole lopullisia. Kalvot perustuvat 3.11.2014 valmistelutilanteeseen.

38
ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

Alkuperäisrotujen kasvattaminen sopimus

- Alkuperäisrotujen kasvattamisesta sopimus voidaan tehdä, jos
 - lampaat ja vuohet, vähintään 5 yli 1v. eläintä
 - 0.9 eläinyksikköä
 - Naudat, vähintään 1 - 2 eläintä riippuen siitä onko naudan ikä 1v. vai 2v.
 - 1.0 eläinyksikkö
 - Hevoset, vähintään 2 hevosta,
 - 2.0 eläinyksikköä
 - Maatiaiskanat, vähintään 20 eläintä

39
ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

Alkuperäisrotujen kasvattaminen sopimus

- Viljelijän on sitouduttava kasvattamaan maatilallaan sopimuksessa mainitun eläinmäärän samaan alkuperäisrotuun kuuluvia eläimiä.
- Eri alkuperäiseläinroduista tehdään erilliset sopimukset, kaikki lammas- ja nautarodut voidaan tehdä samaan sopimukseen
- Sopimuseläinten on oltava puhtasrotuisia
- Sopimuskauden alussa:
 - Kanojen ja kukkojen on oltava vähintään puolen vuoden ikäisiä
 - Nautojen lampaiden ja vuohien vähintään vuoden ikäisiä

40
ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

Alkuperäisrotujen kasvattaminen sopimus

- Viljelijä sitoutuu pitämään sopimuksen mukaisen eläinmäärän koko sopimuskauden ajan.
- Sopimuskausi alkaa 1.5 ja sopimuksen kesto on 5 vuotta
- Alkuperäisrotujen kasvattamisesta koskevan sopimuksen eläinmäärää voi lisätä sopimuskauden aikana viljelijän hakemuksesta toisena ja kolmantena sopimusvuotena
- Jos eläinmäärää lisätään tämän jälkeen, näistä eläimistä on tehtävä uusi sopimus.

41
ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

Alkuperäisrotujen kasvattaminen sopimus

- **Sopimuksen hakemisen yhteydessä toimitettavat liitteet:**
 - Rotupuhtaustodistus/polveutumistodistus vaaditaan liitteeksi (kuten viime kaudella).
 - Vuonna 2014 tai jälkeen syntyneiltä suomenvuohilta vaaditaan rekisteriin perustuva polveutumistodistus (ProAgrian WebVuohi). Aiemmin syntyneille suomenvuohille riittää viljelijän oma ilmoitus (sama kuin viime kaudella).
 - Nautaeläinluettelo, jos kyse on nautoista
 - Sopimus laidunnuksesta, tarpeen vaatiessa (jos eläimiä laidunnetaan toisen hallinnassa olevalla alalla)

42
ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

Alkuperäisrotusopimuksen ehdot rotupuhtauden osoittamiseksi

Rotu	Edellytyksinä kuuluminen koko sopimuskauden ajan	Rotupuhtaustodistuksen antaja
Itä-, länsi- ja pohjoissuomenkarja	Faba Jalostuksen kantakirja	Faba Jalostus
Suomen- ja kainuunharmaslammas	ProAgria Lampaiden tuotosseurantarekisteri	ProAgria
Ahvenanmaanlammas	ProAgria Lampaiden tuotosseurantarekisteri tai Foreningen Alandsfår rf:n ylläpitämä rekisteri	Foreningen Alandsfår rt
Suomenvuohi	ProAgria tuotosseurantarekisteri	ProAgria
Suomenhevonen	Suomen Hippoksen rekisteri	Suomen Hippos
Suomalainen maatiaiskana	Maatiaiskanojen säilyttämisohjelman rekisteri	Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus (MTT)
Nautojen osalta edellytetään lisäksi Nautaelinluettelon toimittamista ja lampaiden ja vuohien osalta lammis- ja vuohtarekisterin valmistuttua rekisterin tietojen toimittamista.		

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

- Neuvontajärjestön asiantuntijat käyvät vuosittain tiloilla todentamassa eläinten rotupuhtauden ja tukikelpoisuuden. Tilakäynnillä he antavat jalostuksellista ja kannanhoidollista neuvontaa ja välittävät sopivia jalostuseläimiä

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

Alkuperäisrotujen kasvattaminen sopimus

- Eläinmäärän lisäystä haetaan 30.4 mennessä ELY-keskuksesta
- *Eläinmäärän vähentäminen muun kuin ylivoimaisen esteen takia on vielä avoinna oleva asia.*
- Jos eläin kuolee tai se poistetaan sopimuskauden aikana, se on korvattava viivytystä toisella saman rotuisella eläimellä, eläin korvattava myös jos se ei pysty tuottamaan jälkeläisiä (seuraava dia)
- Alkuperäisrotujen kasvattamista koskeva sopimus ja siihen sisältyneet eläimet voidaan siirtää eläinten uusille omistajille tai haltijoille, jos eläinten lukumäärä ei vähene sopimuksessa.

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

Alkuperäiseläinten kasvattaminen

- Ennen sopimuskauden loppua, korvauksensaaja toimittaa Ely-keskukseen selvityksen siitä, että sopimuseläintä on käytetty sopimuskaudella kyseisen rodun lisäämiseen. (kuten viime kaudella lomake 254 tai polveutumisrekisterin pitäjän listaus)
- Jos eläin kuolee tai se poistetaan sopimuskauden aikana, se on korvattava viivytystä toisella sopimusehdot täyttävällä saman rotuisella eläimellä. Eläin on korvattava myös, jos se ei pysty tuottamaan jälkeläisiä. Suomenhevosen voi korvata myös korvausvuonna varsonut, astutettu, keinosiemennetty tamma tai kantakirjattu ori. Tiedot (myös polveutumistodistus) korvaavasta eläimestä toimitetaan ELY –keskukseen viimeistään 15 työpäivän kuluttua siitä, kun korvaava eläin on tullut maatilalle.

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

Alkuperäisrotujen kasvattaminen sopimus

- Maksaminen
 - Ympäristösopimusten maksua haetaan vuosittain kunnasta 30.4 mennessä päätukihaun yhteydessä lomakkeella 101B
 - Sopimus ei pysy voimassa, jos maksua ei haeta (pl. ylivoimaiset esteet)
 - Alkuperäisrotujen kasvattamissopimuksissa ei enää erikseen tarvitse jättää tuen erillistä maksuhakemusta ELY-keskukseen (nyk. 218M)
 - Näin voidaan toimia, jos sopimuksessa olevat eläintunnukset vastaavat tilalla olevia eläimiä (eläimien osalta ei ole tullut muutoksia sopimuksen teon jälkeen)

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

Alkuperäisrotujen kasvattaminen sopimus

- **Korvaustasot**
 - naudat 530 €/ey/v
 - suomenhevonen 300 €/ey/v
 - lammas 300 €/ey/v
 - suomenvuohi 300 €/ey/v
 - Maatiaiskanat ja kukot 300 €/tila/v
 - Alkuperäiskasvien viljelysopimukset 400 €/ kasvilajike

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

Alkuperäisrotujen kasvattaminen sopimus

- Sopimusehdot
 - Sopimukseen haettujen eläinten tulee olla hakijan hallinnassa koko sopimuskauden ajan
 - Sopimuseläimiä on käytettävä sopimuskauden ajan vuosittain siitokseen.
 - Siitokseen on käytettävä ainoastaan samaan rotuun kuuluvaa puhdasrotuista eläintä
 - Hevosten ja nautojen on tuotettava väh. kahdesti jälkeläisiä sopimuskauden aikana. Lampaiden ja vuohien vähintään kolme kertaa ja kanojen vuosittain.
 - Ennen sopimuskauden loppua ELY-keskukseen selvitys siitä että eläintä on käytetty sopimuskaudella kyseisen rodun lisäämiseen

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

- **Lomakkeet:**
- 218 Hakemus + hakuohje + 218L (suomenvuohen polveutumistiedot, 2013 ja aikaisemmin syntyneet)
- Sopimusehdot
- 218E Hakemus eläinmäärän lisäämiseksi
- 254 (ilmoitus sopimuseläimen käytöstä lisäämiseen, sopimuskauden lopulla)

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

- KIITOS!

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti